

Kronika 1997

OBSAH

Samospráva mesta	2
Štátna správa	4
Významné návštevy	5
Činnosť podnikov a ich podiel na živote mesta	6
Školstvo	9
Kultúra	11
Politické strany, hnutia a združenia	13
Spolky a organizácie	13
Telovýchova a šport	14
Počasia a jeho osobitosti v priebehu roka	16
Rôzne	16

Samospráva mesta

Primátor mesta Karol Kalinák zvolal tohtoročnú schôdzu MsZ na štvrtok 27. februára. Z 27 poslancov bolo prítomných na zasadnutí 23 poslancov. Hlavným bodom programu XVI. zasadnutia MsZ bola správa o výsledkoch hospodárenia mestskej samosprávy a záverečný účet za r. 1996, ktorý predniesol vedúci finančného odd. MsÚ JUDr. Jozef Pančák.

Z predloženej správy vyplynulo, že hoci oproti schválenému rozpočtu došlo k jeho prekročeniu o 626 tis. Sk i naďalej počas roka 1996 sa komplikovala situácia s financovaním niektorých rozvojových akcií. Zadlženosť mesta vzrástla v priebehu roka na 12 mil. 400 tis. korún. Najväčší dlh malo mesto voči Bardejovským pozemným stavbám, ktoré stavali autobusovú stanicu a Dom kultúry. Išlo o akcie, ktorých sa štát zbavil tým, že ich posunul na plecia mesta, pričom ich prestavbu prestal dotovať. Predstavitelia radnice sa neustále uchádzali o financie z rozpočtu štátu, no zväčša neúspešne.

V nadväznosti na výsledky hospodárenia posudzovali poslanci aj plnenie rozvojového programu za rok 1996, ktorý vzhľadom na nerealizovanie predaja niektorých objektov bol splnený len na 60%. Návrh rozvojového programu na r. 1997 obsahuje popri dlhodobom rozostavaných stavbách aj výstavbu malometrážnych bytov, obnovu a rozšírenie miestnych komunikácií, asanáciu rod. domov v centre mesta, úpravu terénu pod garážami, opravu fasády obytného bloku H/12 a ďalšie. Celkovo je ich 14 a rozpočtový náklad predstavuje 32,5 mil. korún.

V ďalšom priebehu MsZ zobrali poslanci na vedomie vzdanie sa členstva v mestskej rade poslanca Ing. Lubomíra Lacka na základe jeho písomnej žiadosti bez uvedenia dôvodov.

Schválili aj všeobecne záväzné nariadenie mesta o ochrane ovzdušia pred znečisťujúcimi látkami. Za znečisťovanie sú povinní prevádzkovatelia malých zdrojov znečisťovania s tepelným výkonom nižším ako 0,2 MW platiť poplatky. Poplatok za malé zdroje znečisťovania ovzdušia spaľujúce pevné palivá, za každých spotrebovaných 10 t paliva aj začatých je nasledovný:

- hnedé uhlie	1 000,- Sk / rok
- čierne uhlie	800,- Sk / rok
- lignit	1 000,- Sk / rok
- koks	400,- Sk / rok
- brikety	1 200,- Sk / rok
- drevo	400,- Sk / rok
- ľahký vykurovací olej	500,- Sk / rok
- nafta	300,- Sk / rok

Poplatok za malé zdroje znečistenia ovzdušia spaľujúce plynné palivá je za každých spotrebovaných 1 000 m³ paliva 50,- Sk/rok. Poplatková povinnosť sa nevzťahuje na mesto Svidník a jeho zariadenia, malé zdroje znečisťovania s tepelným výkonom do 500 W, ktoré prevádzkujú fyzické osoby, ak sa zdroj pravidelne nepoužíva na podnikateľskú činnosť.

Na základe zdôvodnených zvýšených nákladov pri vývoze a uskladnení tuhého komunálneho odpadu Technickými službami mesta sa s platnosťou od 1.1.1997 zvýšili ceny za odvoz 1 nádoby.

Ročný poplatok 1 kuka nádoby pri cykle vývozu činí:
1x týždenne /doterajšia cena 270,- Sk/ - nová cena 370,- Sk

2x týždenne /doterajšia cena 540,- Sk/ - nová cena 740,- Sk

Ročný poplatok 1 kontajnera pri cykle vývozu:

1x týždenne z 1 850,- Sk na 2 450,- Sk

2x týždenne z 3 200,- Sk na 4 900,- Sk

Na aprílovom XXII. zasadnutí MsZ v jeho úvode schválili návrh za člena mestskej rady Ing. Jána Andrejka za odstúpivšieho Ing. Ľubomíra Lacka. V ďalšej časti rokovania uviedol správu o výsledkoch hospodárenia mestskej samosprávy za I. štvrťrok 1997 ved. fin. odd. JUDr. Jozef Pančák, rozpočet za toto časové obdobie bol v príjmovej časti naplnený na 19%, kým výdavky na 17%. S informáciou o stave a úrovni trestnej činnosti a verejného poriadku vystúpili riaditeľ obvodného odd. Policajného zboru SR vo Svidníku JUDr. mjr. J. Gomboš a náčelník mestskej polície Ing. Jaroslav Antoník. V ďalšom priebehu rokovania poslanci posúdili zimnú vykurovaciu sezónu, postup prác na údržbe tepelných zariadení spracovaných organizáciou Službyt, zimnú údržbu a plán vysprávok mestských komunikácií a chodníkov, ako aj prípravu májového referenda.

Zástupca primátora Ing. Michal Bartko predniesol návrh na zobrať úveru vo výške 5,5 mil. korún na úhradu realizovaných stavebných prác na stavbe autobusovej stanice SAD pre ich dodávateľa Bardejovské pozemné stavby a. s., záručnou zmenkou Prvej komunálnej banky v Žiline.

Poslanci vyslovili ostrý nesúhlas, že bez vedomia okresných a mestských orgánov Strojnícka fakulta košickej Technickej univerzity presunula bakalárske štúdium zo Svidníka do Prešova.

Poslancami bol odsúhlasený aj návrh na predaj pozemku v lokalite Duklastav o výmere 4 203 m² v cene 462 330 korún, ako aj predaj oplotenia a doslužnej veže za 68 000 korún Ing. Jozefovi Popovcovi na účely inv. výstavby pre drevovýrobu.

Odobrili aj nadviazanie družobných vzťahov s mestami Chrudim v ČR a Swidnik v Poľsku.

Na XXIII. zasadnutí MsZ koncom júna prerokovali správu o podnikateľských aktivitách a poskytovaní služieb na území mesta, ktorú predložil vedúci odd. Mgr. Anton Jevík. V čase predloženia správy v meste bolo 33 predajní Potravín, 7 predajní Mäso – údeniny, 10 predajní Zelenina – kvety, 5 cukrárni, 35 predajní Pohostinstiev, 37 predajní Textil – Galantéria, 12 predajní Drogéria – Kozmetika – Lekárne, 5 Kaderníctvo – Holičstvo, 40 prevádzok rôznych služieb, 5 predajní obuvi, 19 predajní so združeným sortimentom, 2 predajne Nábytku, 13 stávkových a cestovných kancelárií, 16 prevádzok Autoservisu a Mototechny.

Poslanci schválili zobrať úveru v sume 5,5 mil. korún na úhradu zrealizovaných stavebných prác na autobusovej stanici SAD pre BPS a. s. Bardejov. Úver bol ručený objektom kotolne č. 6 na sídlisku Dukla.

Devätnásta schôdza sa konala 26. augusta. Hlavným bodom rokovania mestskej samosprávy bola správa o hospodárení mesta a organizácií riadených mestom a spoločnosti s účasťou mesta za prvých 6 mesiacov roka, ktorú predložil vedúci finančného odd. MsÚ JUDr. Jozef Pančák. Rozpočet schválený MsZ vlani 20. decembra ako vyrovnaný vo výške 53 185 korún bol v príjmovej časti splnený na 36% a vo výdavkovej časti na 34%. Deficit spôsobilo predovšetkým to, že mesto neuskutočnilo plánovaný predaj budovy Prefa Sviladmilk a administratívnej budovy bývalého okresného podniku Duklastav. Určité

výpadky v plnení plánu príjmov nastali aj vinou nedoplatkov daní z majetku právnických osôb, odvodov za predaj alkoholických nápojov a tabakových výrobkov a zo vstupného na kultúrnych a športových podujatiach. Oproti rozpočtu je nízke plnenie odvodov z fondu bývania mesta, čo súvisí s istým časovým posunom celého procesu predaja komunálnych bytov a úhrad za dlhopisy zo strany Fondu národného majetku SR.

V závislosti na deficite príjmov sa omeškávajú aj plánované výdavky. Nenaplnenie príjmovej časti sa odzrkadlilo predovšetkým v stagnácii rozvojového programu mesta.

XX. schôdza MsZ na svojom zasadaní mala ako hlavný bod programu Návrh územného plánu sídelného útvaru mesta Svidník. Návrh predkladal vedúci odboru MsÚ Ing. Vladimír Popík za účasti jeho autora Ing. arch. Dušana Hudeca. Po rozprave poslanci predložený návrh až na jedného poslanca, ktorý bol proti, schválili.

Posledné tohtoročné XXI. zasadanie MsZ sa uskutočnilo 22. decembra. Po procedurálnych hlasovaniach predniesol predseda Okresného súdu vo Svidníku JUDr. Mikuláš Rodák návrh kandidátov prísediacich pre Okresný súd v počte 25 a pre Krajský súd 1 kandidáta.

Rozpočet mesta na rok 1998 predložil a komentoval vedúci finančného oddelenia MsÚ JUDr. Jozef Pančák. Predložený návrh bol poslancami schválený a tento ráta s vyrovnanou súvahou v príjmovej a výdavkovej časti vo výške 95 420 000 korún. Viac ako polovica z tejto sumy vzíde z predaja nehnuteľností, vrátene komunálnych bytov, účelovej dotácie na výstavbu bytov pre štátnych zamestnancov a iných grantov. V uznesení poslanci schválili aj všeobecné nariadenie o dani z nehnuteľnosti.

S posvätnou pietou sme si v popoludňajších hodinách 17. januára pripomenuli 52. výročie oslobodenia mesta položením vencov pri Pamätníku oslobodenia vo Svidníku a na Dukelskom priesmyku. Vence vďaka položili na vojenské hroby delegácie samosprávnych orgánov mesta, zástupcovia Okresného úradu vo Svidníku a Mestského úradu v Gíraltovciach, funkcionári Okresného výboru Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, Územného spolku Slovenského Červeného kríža, okr. org. Strany demokratickej ľavice, Komunistickej strany Slovenska, ako aj vedúci pracovníci štát. inštitúcií, výrobných a nevýrobných organizácií so sídlom na území mesta. Na počesť výročia oslobodenia mesta otvorili večer v kinosále MsKS 23. Svidnícky divadelný festival.

Štátna správa

16. mája v rámci výjazdového prog. vlády SR naše mesto navštívili minister dopravy pôšt a telekomunikácií SR Ing. Ján Jasovský, min. soc. vecí a rodiny SR Oľga Keltošová, ministerka školstva SR Eva Slávkovská a št. tajomník ministerstva financií SR Ing. Peter Stanek. Prvé stretnutie so zástupcami vlády SR sa uskutočnilo vo veľkej zasadačke Okresného úradu za prítomnosti zástupcov miestnej štátnej správy, samosprávy, organizácií a podnikateľov z okresu. Členovia delegácie sa postupne vyjadrovali k otázkam týkajúcich sa ich rezortov. Delegácie a ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií prešli trasu od rázcestia Nová Polianka, kde je vo výstavbe prieťah cesty z mesta popod OSY a pokračovali smerom na hraničný priebeh vo Vyšnom Komárniku, kde sa zaujímali o prevádzku nového terminálu.

Štátny tajomník MF SR Peter Stanek sa stretol s predstaviteľmi bankových inštitúcií, výrobných organizácií a podnikateľskej sféry.

Ministerka školstva Eva Slavkovská sa zaujímala o perspektívy a ďalší rozvoj svidníckej Obchodnej akadémie, kde si obhliadla aj priestory novovzniknutej školy.

Do Detského domova vo Svidníku prišla ministerka práce a soc. vecí, rodiny Oľga Keltošová. Po obhliadke zariadenia sa stretla so zamestnancami na besede.

Významné návštevy

Na pozvanie primátora Karola Kalináka zavítala k nám po prvýkrát 4-členná delegácia samosprávnych orgánov z poľského mesta Swidnik. Hostia na čele s burmistrom Krištofom Michalským prezentovali svoje mesto ako mladé, ešte len 43-ročné sídlo, ktoré je predmestím 400-tis. Lublina.

Recipročne 16. októbra delegácia nášho mesta na čele s primátorom navštívila poľský Swidnik, ktorú prijal burmister Krištof Michalský so svojimi najbližšími spolupracovníkmi. Na záver návštevy obe strany prijali zmluvu o vzájomnej spolupráci, ktorej hlavným cieľom je bližšie spoznávanie a vzájomné zblíženie občanov oboch miest.

Na pozvanie predstaviteľov mesta Rachov v Zakarpatskej oblasti sa delegácia nášho mesta na čele s primátorom Karolom Kalinákom zúčastnila osláv 550. výročia prvej písomnej zmienky družobného mesta.

Regionálna rozvojová agentúra vo Svidníku organizovala 23. septembra program pre 34 profesorov – geografov z Marseille vo Francúzsku. Francúzski hostia si prezreli skanzen, pamiatky padlých z II. svetovej vojny vo Svidníku a na Dukle, ako ja niektoré drevené kostolíky.

12. septembra zavítali na pracovnú návštevu do nášho mesta minister výstavby a verejných prác SR Ing. Ján Mráz. Situáciu v bytovej výstavbe ministromi ozrejmili zástupca prednostu Okresného úradu Ing. Ján Podhajecký a primátor Karol Kalinák. Potom spoločne špecifikovali účelovosť finančných prostriedkov, ktoré uvoľnilo alebo uvoľní ministerstvo na jednotlivé stavby. Ide o prostriedky na výstavbu inžinierskych sietí pre IBV nad strojárňami, kde sa v prvej etape plánuje postaviť 25 jedno a dvojbytových rod. domov, na pokračovanie výstavby niekoľko rokov zmrazenej stavby 48-bytového bloku na sídlisku DUKLA a tiež na prestavbu mestskej slobodárne a bývalého internátu pri Strednej priemyselnej škole odevnej na malometrážne byty.

Za zvukov smútočného chorálu armádnej hudby a prítomnosti čestnej stráže defilovali 3. a 4. októbra pred mohylami padlých hrdinov na Dukle a vo Svidníku delegácie priamych účastníkov bojov o Duklu, predstavitelia štátnych a samosprávnych orgánov. Vence vďaka k mohylám položili zástupcovia slov. parlamentu, vlády a armády ako aj zahraniční účastníci osláv z Českej republiky, Ruskej federácie, Ukrajiny a Poľska. Delegáciu Ministerstva obrany SR viedol jeho tajomník Jozef Gajdoš a delegáciu Ústredného výboru Zväzu protifašistických bojovníkov jeho predseda gen. por. Ing. Ján Husák.

Činnosť podnikov a ich podiel na živote mesta

V dňoch 6.-7. februára si nemocnica s poliklinikou armádneho generála Ludvíka Svobodu vo Svidníku pripomenula 50. výročie jej založenia.

Pri tejto príležitosti sa uskutočnilo slávnostné zhromaždenie bývalých i terajších zamestnancov nemocnice, ako aj významných hostí. Ministerstvo zdravotníctva SR zastupovali riaditeľka sekcie kontroly JUDr. Daniela Hrubšová a vedúca odboru kontroly Ing. Jana Ondrejčovičová. Krajský úrad v Prešove zastupoval štátny lekár MUDr. Andrej Harvila. Na slávnostnom zhromaždení sa zúčastnili prednosta OÚ Ing. Ľubomír Lacko a primátor Karol Kalinák. Prišli aj riaditelia nemocníc z býv. Vsl. kraja, riaditelia organizácií pôsobiacich v meste a zástupcovia SČK.

V pozdravnom príhovore primátor Karol Kalinák poďakoval všetkým, ktorí prispeli k rozvoju zdravotníctva v meste. Na znak vďaky a uznania odovzdal bývalým i terajším zaslúžilým zdravotníckym pracovníkom Ceny primátora a Ceny mesta.

Jedným z tých, ktorí dostali toto ocenenie bol aj Jozef Gregor, ktorý bol jedným z prvých zdravotníckych pracovníkov v novootvorenej nemocnici vo Svidníku v r. 1947. Pre históriu som zapísal jeho spomienky na prvé dni, či týždne v barakovej nemocnici: *“Do Svidníka som prišiel v januári, aby som sa podieľal ešte na jej zariadovaní. Materiál, ktorý sme dostali, pochádzal zväčša z UNRS. Bol tu už budúci primár Eduard Machálek a sestrička Anička Vrbiaková (po vydaji Berežná). Prvým správcom nemocnice bol p. Hnišák, účtovníkom Jozef Hojda. Boli sme radi, keď v marci prišla ďalšia sestrička Marienka Hvizdošová. Celé zloženie personálu pozostávalo teda z 1 lekára, 2 sestier a 1 ošetrovateľa. Postupne sme museli vykonávať ďalšie práce spojené s poskytovaním zdravotníckych služieb. Primár Machálek ma vyslal na týždeň do Prešova, aby som sa naučil obsluhovať röntgenový prístroj. Tak isto som sa musel zaškoliť na vyšetřovanie krvných obrazov a moču.*

Nemocnica pozostávala zo štyroch veľkých izieb, v ktorých bolo 10-12 postelí. Jedna menšia izba s 2 posteľami bola rezervovaná pre rodičky, u ktorých išlo o komplikovaný pôrod. Ináč sme mali pridelenú jednu sanitku - “tuborku“ (škodovku) a na tej sme vychádzali k rodičkám domov. Ja som odviezol viacero pôrodov, z toho 2 v osobnom vozidle doktora Pribulu.

V baraku bol popri ambulancii aj röntgen, vedľa neho som bol za drevenou stenou ja a tak som bol chránený pred žiarením! Bola tam aj kuchyňa. Na meno prvej kuchárky si nespomínam, ale jej pomocnou kuchárkou bola Helena Červeňáková z Jedľovej.

Do Jedľovej sme chodili kupovať mlieko pre pacientov.

V izbách boli kachľové pece, do ktorých sme my, ale aj pacienti prikladali deň aj noc, aby nám nebola zima. UNRRA nám dodala nákladné motorové vozidlo, tzv. Kanadu, na ktorej som privážal drevo z Krajnej Pol'any.

Neprijemné služby boli najmä po zotmení. Elektrické svetlo dodával agregát, ktorý obsluhoval Mikuláš Sabol.

Najhoršie obdobie pre nás nastalo, keď začali odminovacie práce pred odbočkou na Kapišovu, kde stojí pomník.

Nikdy nezabudnem na to, ako som zberal zvyšky tiel vojakov, ktorí tam vyberali míny. Veľa zranení postihlo miestne obyvateľstvo.

Mikuláš Sabol, náš prvý údržbár vypínal svetlo už po 22. hodine a ďalej sme svietili so 4 petrolejovými lampami, ale používali sme i sviečky. Pri ich svetle sme pichali i injekcie... Keď bola nutná operácia išli sme po Mikuláša, aby zapol agregát.

Nakoniec to najdôležitejšie. Naša prvá pacientka bola prijatá do baraku 2. septembra 1947, slávnostné otvorenie bolo päť dní neskôršie.

Ani sa mi veriť nechce, ako tých 50 rokov rýchle ubehlo. Počas nich sa podmienky práce lekárov, sestier a ošetrovateľov úplne zmenili. Keby mi bol vtedy niekto predostrel obraz budúcej nemocnice, v ktorej som dnes nie pracovníkom, ale skôr pacientom, nikdy by som tomu neveril.“

Na tom, že naša nemocnica dostala taký rozvoj, aký ho dnes máme, majú zásluhu i vtedajšie mestské orgány a ich funkcionári, Ing. Ivan Mikitka a Dr. Michal Polovčík. Aj oni pre históriu prispeli svojimi spomienkami:

„Po otvorení pavilónu, v ktorom boli umiestnené interné a chirurgické oddelenie v roku 1951, nastal akýsi vývojový útlm. Obrat nastal až v druhej polovici 50-tich rokov, keď okresné orgány v príprave plánov na päťročnicu 1961-1965 zabezpečili limit na výstavbu novej nemocnice. Ten bol rozdelený do 2 etáp. V prvej etape mala byť postavená poliklinika s komplementom, t. j. laboratórium, röntgen a rehabilitácia s 32 lôžkovým detským oddelením. Táto etapa sa aj začala, ale po zániku okresu Svidník a po jeho začlenení do okresu Bardejov bol ďalší limit na dostavbu nemocnice zlikvidovaný a dostavba lôžkového pavilónu pozastavená.“

V rokoch 1961-1967 sa treba znovu vrátiť k menu arm. gen. L. Svobodu, ktorý bol vtedy pracovníkom Vojenského historického múzea v Prahe. V týchto rokoch prichádzal do Svidníka a na Duklu, či už ako turista, alebo s určitým pracovným poslaním. V tom čase najviac kontaktov s ním mal Ing. Ivan Mikitka ako predseda MsV KSS, ktorý mu tlmočil požiadavku mestských orgánov, aby opätovne pomohol Svidníku pri výstavbe Svidníckej nemocnice.

Na základe tejto požiadavky mestských orgánov zvolal gen. Svoboda rokovanie v r. 1967 na KNV v Košiciach, na ktoré priviezol zástupcov vojenského projektového ústavu v Brne. Hlavnými otázkami bola výstavba výrobného závodu vo Svidníku a výstavba nemocnice. Generál Svoboda si na toto rokovanie doniesol so sebou projekty nemocnice, ktoré by sa snád' dali použiť vo Svidníku a tiež projekt ústavu pre liečbu ťažko postihnutých detí. Z rokovania existuje zápis, v ktorom KNV akceptovalo požiadavku výstavby nemocnice vo Svidníku a prehlásenie, že UV zväzu výrobných družstiev v Prahe nájde vo svojom rezorte investora a začne prípravu na výstavbu výrobného závodu. Po skončení rokovania sprievod L. Svobodu prišiel do Svidníka a na Duklu.

V roku 1968 vznikol nový okres Svidník. V tomto roku bol gen. Svoboda zvolený za prezidenta ČSSR. Jeho prvá cesta viedla na Duklu. Vtedy rozbehli práce na príprave lokálneho programu a súhrnného projekčného riešenia. Začiatkom roku 1969 dostal ONV vo Svidníku avízo, že vtedajší minister zdravotníctva Zvara je proti výstavbe nemocnice vo Svidníku, pracovníci ONV Polovčík, Vančíšín, Pirník, Gmitterko pripravili list pre prezidenta L. Svobodu, v ktorom ho informovali o vzniknutej situácii. Intervencia zo strany prezidenta bola okamžitá a pozitívny výsledok bol oznámený na ONV vo Svidníku. Za zámienku stojí, že keď Dr. Vergun a Dr. Gmitterko išli zo slušnosti poďakovať ministrom, ten im povedal: *“Mne neďakujte, ale tomu tam,“* – a ukázal na fotografiu nad svojou hlavou.

Nová komplikácia nastala v r. 1972, keď sa zistilo, že železobetónový skelet z ktorého bola Svidnícka nemocnica vyprojektovaná nebol schválený ako konštrukčný systém, a že je nutné preprojektovať nemocnicu na oceľový skelet. Tak sa i stalo, ale za cenu, že z I. etapy boli vypustené kuchyňa a práčovňa, tiež i detská poliklinika. Tie sa do plánu a výstavby dostali zásluhou pred. Slov. plánovacej komisie Ing. Martinku, keď objem prostriedkov na výstavbu nemocnice navýšili na 140 mil. korún.

Taká dlhá a neľahká bola cesta k výstavbe novej nemocnice symbolizujúcej rozvoj zdravotníctva vo Svidníku od roku 1947 do dnešných dní.

28. apríla v aule svidníckej NsP sa zišli lekári z celého Slovenska na 13. ročníku Podduklianského lekárskeho dňa zameraného na obličky. Stretnutia lekárov sa zúčastnili minister zdravotníctva SR MUDr. Ľubomír Javorský, gen. riaditeľ sekcie zdravotníckej starostlivosti ministerstva MUDr. Ján Gajdoš, riaditelia oboch fakultných nemocníc z Košíc.

4. augusta bolo v našej nemocnici spustené do prevádzky dialyzačné stredisko s kapacitou 30 pacientov. Prenajímateľom priestorov je firma Medial, na čele ktorej je uznávaný odborník na obličky Doc. MUDr. Alexander Kováč DrSc. Zároveň v prvých týždňoch po otvorení prevádzky zaučoval lekárov a zdravotnícky personál do obsluhy zložitej techniky. Náklady na zriadenie dialýzy boli 8. mil. korún. Vedúcou lekárkou strediska je MUDr. Alla Fülöpová. Pracuje tam MUDr. Ján Krajňák, 8 zaškolených sestier a jedna sanitárka. Na oddelení je v pohotovosti jeden prístroj pre prípad akútnej toxikácie. Týmto otvorením strediska už nebudú musieť naši pacienti cestovať do Prešova a Košíc ako doteraz, ale pomoc im poskytnú v tunajšej nemocnici. Počíta sa s príjmom pacientov z okr. Svidník, Medzilaborce a Bardejov.

Začiatkom apríla na gynekologicko-pôrodníckom oddelení v našej nemocnici prvýkrát v histórii nemocnice uskutočnili prvý bezbolestný pôrod. Podstata takéhoto pôrodu spočíva v tom, že aneztiológ zavedie do oblasti nervov vedúcich bolesť z maternice katerik, hadičku hrúbky silónu. Cez túto hadičku v istých intervaloch aneztiológ podáva lokálne anestetikum a analgetikum, látky odstraňujúce bolesť. Pacientka sa môže pohybovať. Svalstvo má funkčné, necíti žiadnu bolesť, iba tlaky. Lekári tohto oddelenia pred týmto bezbolestným pôrodom absolvovali školenie na ženskej klinike v Martine, kde je školiace centrum pre bezbolestné pôrody.

Po takmer dvojročnej prevádzke Poradne zdravia pri Štátnom zdravotnom ústave vo Svidníku od začiatku apríla zriadili Centrum pohybovej aktivity. Klienti, ktorým test zdravé srdce v Poradni zdravia ukáže, že majú vysoké riziko vzniku srdcovo-cievnych ochorení, lekár odporučí cvičenie v 6-týždňovom kurze. Cieľom cvičenia je zníženie nadváhy klientov, posilnenie chrbtového svalstva a nefarmakologické ovplyvňovanie krvného tlaku.

K dvom cestovným kanceláriám Satur a Bustour pribudla v meste ďalšia kancelária M-tour. Postaral sa o to známy medzinárodný futbalový rozhodca a občan nášho mesta Mgr. Ľuboš Michel. Súčasťou M-touru je aj zabezpečovanie leteniek do celého sveta. Kancelária spolupracuje s takými subjektmi ako je Fischer, Ruefa-Zeisen, TIP-travel, Seneca, Fifo a ďalšími.

Svidnícka fabrika SVIK – GRUPPO s. r. o. od septembra minulého roku zmenila výrobný program. Teraz šijú pánske obleky vo vyše 30-tich novších dizajnoch. Celú kolekciu exportujú do Talianska. Každý týždeň vyvážajú za bránu fabriky asi 2 000 oblekov, niektoré aj s vestami a po 1 000 kusov separátnych sák a nohavíc.

V prvý aprílový týždeň otvorili v našom meste predajňu Sviku. Pre solventnejších zákazníkov majú v ponuke výrobky fabriky a pre dámy kostýmy, sukne a šaty dovezené z Talianska.

A.s. PS vo Svidníku dosiahla vlni zisk vo výške asi pol milióna korún. Najväčší podiel na výsledkoch má výroba pivných tankov, ktoré smerovali nielen za domáci trh, ale predovšetkým do Česka, Maďarska, Rakúska a niektorých krajín Spoločenstva nezávislých štátov. V priebehu roka prijali do zamestnania 6 odborných pracovníkov.

Nepriaznivé hydrologické pomery v našom regióne viedli vodohospodárov k rozhodnutiu napojiť na vodnú nádrž Starina aj okresy Svidník a Stropkov. Plánovaná trasa do nášho mesta bude merať 52 km, povedie chotármi 50 obcí a bodom napojenia vodovodného potrubia o priemere 700 mm bude obec Medzianky pri Hanušovciach. Ak bude táto veľkolepá investičná akcia krytá aj financiami zo štátneho rozpočtu, mala by kvalitná voda zo Stariny poprúdiť roku 1999.

Po prvýkrát za posledné polstoročie v štátnom podniku SAD vo Svidníku vyhlásili jeho radoví pracovníci v piatok 15. augusta štrajk. Iniciátor štrajku Závodný výbor Nezávislého odborného zväzu verejnej cestovnej dopravy jeho vyhlásenie zdôvodnil tým, že vodičom a operátorom sa nepozdáva postupné odbúravanie dotácií štátu do osobnej autobusovej dopravy a čoraz horšie hospodárske výsledky podniku, ktoré z veľkej časti vyplývajú z demografických a iných objektívne daných pomerov života ľudí tohto regiónu a odráža sa to na znížení výplat robotníkov. Pritom vodiči jazdia na autobusoch, ktorých technický stav ohrozuje životy a zdravie ich i cestujúcej verejnosti.

Odbory žiadali zlepšenie technického stavu autobusov, zvýšenie minimálnych mzdových taríf o 12%, predĺženie základnej výmery dovolenky na zotavenie o jeden týždeň, vyplácanie tzv. trinásteho platu, zvýšenie odstupného pri ukončení pracovného pomeru kvôli organizačným zmenám a niektoré ďalšie nároky, ktoré navrhovali zakotviť v podnikovej kolektívnej zmluve na rok 1997 až 2000. Po rokovaní so zástupcami Ministerstva dopravy a spojov SR a Krajského úradu v Prešove a po príslušoch riešiť nastolené požiadavky sa od štrajku v uvedený deň odstúpilo.

História "Svidníckych trhov" je síce krátka, no ich chýr sa už stihol rozšíriť široko-d'aleko. V tomto 7. ročníku rozbalili trhovníci svoje stánky od stabilného trhoviska, až po okresný úrad. Stánky boli rozostavané takmer po celej Centrálnaj ulici, po oboch stranách pešej zóny.

Na sklonku roka 1997 mestská pobočka spoločnosti Slovenská sporiteľňa opustila svoje staré priestory v budove Slovenskej poisťovne a nasťahovala sa do nového Kultúrneho domu. Táto finančná organizácia opustila staré priestory a v roku 1994 odkúpila časť rozostavanej budovy. Zaobstarala si projekty a peniaze a v auguste minulého roku sa rozbehla intenzívna výstavba, ktorú zrealizovali Bardejovské pozemné stavby a.s. nákladom 70 mil. korún.

Školstvo

V podvečer Vianoc dostali chovanci a žiaci Osobitnej školy internátnej vo Svidníku pekný darček v podobe horského bicykla, ktorý im venovali organizátori 7. Svidníckych

predvianočných výstavných trhov. Bicykel v hodnote 5 600 korún bol prvou cenou v žrebovaní vstupeniek, no jeho výherca sa neprihlásil.

Dar deťom odovzdal zástupca organizátorov trhov vedúci odd. MsÚ Ing. Vladimír Popík spolu so sponzorom trhov, riaditeľom svidníckej kancelárie poisťovne Kooperatíva Andrejom Dupejom. V tejto škole sa v tomto roku pripravuje na život 216 žiakov, z ktorých je 71 súčasne aj chovancami. Ide o deti, ktoré z rôznych dôvodov potrebujú špeciálne vyučovanie a individuálny prístup vychovávateľov a učiteľov.

Obdobne i svidnícky Detský domov nachádzajúci sa na spoločnom dvore s Osobitnou školou internátnou dostal na Vianoce od rôznych sponzorov darčeky. Najväčšmi ich však potešilo 30 tisíc korún, ktoré dostal Detský domov od a.s. VÚB prostredníctvom jej svidníckej pobočky. Za darovanú sumu nakúpia deťom športové potreby a časť z nej použijú na financovanie letného tábora. V domove žije 62 detí od 3-18 rokov.

Začiatkom februára odvolal prednosta Krajského úradu v Prešove MUDr. Peter Chudík z funkcie riaditeľa Obchodnej akadémie vo Svidníku PhDr. Petra Riška a jej výkonom poveril Mgr. Štefana Čarného. K personálnej zmene došlo aj na poste riaditeľa Osobitnej školy internátnej, Mgr. Jozefa Olejára vystriedala učiteľka školy Mgr. Mária Čobirková.

Vďaka cieľavedomej práci literárno-dramatického odboru ZUŠ vo Svidníku pod vedením učiteľa Daniela Soóša sa na 4. ročníku Československej súťažnej prehliadky pantomímy a pohybového divadla v Liptovskom Mikuláši už po 4-krát zúčastnili aj Svidničania. V súťažiach sa prezentovali v kategóriách sólo a duo. Najúspešnejšie si počínala v súťaži jednotlivcov Ivana Pisančíková, ktorá za svoju pantomimickú kreáciu Janko Hraško získala osobitnú cenu poroty.

Päťčlenná skupina mladých zdravotníkov zo Svidníckeho Gymnázia DH reprezentovala v polovici augusta v bavorskom Neustadte nielen naše mesto, ale aj Slovensko na európskej súťaži družstiev prvej pomoci. Na prestížnu súťaž sa kvalifikovali víťazstvom na celoslovenskej súťaži zdravotníckych hliadok, ktorá bola v máji tohto roku v našom meste. Mladí zdravotníci v zložení Mirka Hospodárová, Ivan Bugel, Peter Breznoščák, Karol Čurila a Ján Artim skončili v súťaži, na ktorej sa zúčastnilo 26 družstiev Európy na peknom 10. mieste. Obdiv a uznanie zožali nielen za dobré odborné znalosti, ale aj za prezentáciu v krojoch a jazykovú všestrannosť.

Koncom júna sa v Nových Zámkoch konalo vyhodnotenie národnej súťaže "Prečo mám rád Slovensko". Jednu z hlavných cien na tejto súťaži získala Ivana Dyľová, žiačka III. ZŠ vo Svidníku. Ivaninu prácu, ktorá sa tak páčila v Nových Zámkoch, uvádzam pre jej rozsiahlosť len v skratke:

„Rodný kraj

Bývam, jednoducho patríam k skupine obyvateľov jedného malého okresného mestečka.

Je to také malé mestečko. Ale je v ňom mnoho panelákov, budov, ciest, ľudí. V našom paneláku je byt na siedmom poschodí. Na vonkajších dverách bytu je meno a priezvisko môjho otca. Pri dverách je rohožka. Zvykla som si na ňu, nemôžem zničiť pohľad, keď tam nie je. Rovnako som si zvykla na starú, rozkolísanú lavičku napravo od dverí, na ktorú si sadám, keď si šnurujem deravé tenisky. Pohodávam sa na nej a započúvam sa, ako suchá o staré gumené čižmičky. Tie som nosila, keď som mala hádam päť rokov. Ach, koľko času už ubehlo! A predsa bývam v tom istom byte za dverami, na ktorých je meno môjho otca, a pred dverami moja kámoška – rohožka a stará lavička.

Moje mesto má pre mňa osobitné čaro. Nenávidím stavby, ale milujem svoj panelák. Pre jeho pokazený výťah, pre domovníčku, moju fučiacu susedu, pre džesinu, pre rohožku, lavičku, pre tmavý výťah a krabice, čo tienia výhľad, pre náš byt a hlavne pre tých, čo v ňom žijú a ktorých mám rada. Mám rada okolie nášho mesta, naše lesy. A mám rada ešte jeden panelák. V ňom býva moja naj – kámoška Kaťa. Svoje mesto mám rada aj pre Katkin bicykel, lebo má vozí tam, kde spoznávam krásy. Mám rada biely náhrobok, kriky, čo mi kmášu vlasy, tri blond'avé hlavy, "červený strom" strašidelný praskot v lese, bruchatý bradatý hlas, srdiečko vyryté do kôry stromu, žltý vankúšik, blikajúce svetlo v kúpeľni, poznámku z matematiky.

To všetko patrí k môjmu mestu i ku mne. Mám ho rada hlavne pre tri veci: pre všetko, všetkých a všeličo. Všetko je zrazu pekné, keď sa do toho pustíte sami. Dotvorte si môj Svidník ako ja.“

Kultúra

Už po 23.-krát v januári na počesť oslobodenia mesta sa uskutočnil Svidnícky divadelný festival, na ktorom vystúpili herci spišskonovoveského Divadla na hranie s hrou "Čert a princezná" pre našich najmenších. Večer sa predstavili herci Divadla Alexandra Duchnoviča z Prešova s hrou "Plešatá speváčka" a Divadlo Jonáša Záborského z Prešova s komédiou Donalda Churchila "Natieraci".

V pondelok 10. februára bola v Podduklianskom osvetovom stredisku vo Svidníku vernisáž výstavy Výtvarný Svidník '97. Zo 116 prihlásených malieb a kresieb vybrala odborná porota na verejnú prezentáciu pol stovku diel od štrnástich autorov. V kategórii "školných" výtvarníkov prvenstvo získala za kolekciu troch malieb učiteľka III. ZŠ vo Svidníku Ing. B. Džubaková, kým v kresbe dominoval učiteľ ZUŠ vo Svidníku Imrich Makara. Medzi "neškolenými" umelcami najviac imponovali maľby ďalšieho Svidníčana P. Barteka.

Začiatkom marca bola vo Vojenskom múzeu vo Svidníku otvorená výstava pod názvom "V boji za slobodu". Výstavný súbor je výsledkom citového a intelektuálneho znenia a umeleckého kumštu 50 výtvarníkov, prezentujúcich sa maľbami, grafikami, plastikami a ukážkami známkovej a medailovej tvorby. V autorskom zozname sú mená takých osobností ako Arpád Račko, Orest Dubav, Ján Kulich, Jozef Kostka, Vincent Hložník, Elena Lazinovská, Juraj Bartusz, Július Machaja a František Pátačka. Väčšina vystavovaných diel už obdivovala kultúrna verejnosť v Bratislave, Martine, Košiciach a v Budapešti.

V MKS koncom apríla bola otvorená výstavba pod názvom "Motýlia fauna" východoslovenského regiónu. Na výstave bolo vystavených 6 tisíc jedincov.

Autorom je známy východoslovenský bádateľ – entomológ Jozef Petrašovič, ktorý sa narodil v neďalekej obci Stročín a naposledy pôsobil na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach. Svojou celoživotnou prácou prispel k poznaniu rýb, cicavcov, hmyzu východného Slovenska.

V dňoch 20.-22.júna sa uskutočnili v našom meste 43. Slávnosti kultúry Rusínov a Ukrajincov Slovenska. V priebehu dvoch dní sa v rámci slávností uskutočnilo 7 samotných programov, ktoré boli po stránke dramaturgickej a obsahovo koncipované tak, aby sa v nich našli všetky generácie účinkujúcich, ale aj jednotlivé žánre zaujímavovo-umeleckej tvorivosti.

V uvedených programoch vystúpilo 41 súborov z toho 14 dospelých folklórnych súborov, 15 folklórnych a speváckych skupín, 5 mládežníckych kolektívov, 2 hosťujúce a 5 zahraničných súborov, ako aj 21 spevákov ľudových piesní s celkovým počtom 1 269 účinkujúcich. Jednotlivé programy počas dvoch dní videlo okolo 20 000 divákov.

Súčasťou slávnosti bola Vedecká konferencia “Vasyľ Grendža Donskyj a Slovensko“, ktorá bola venovaná 100. výročiu narodenia tohto významného ukrajinského spisovateľa. Konferencie sa zúčastnilo viac ako 50 domácich i zahraničných spisovateľov, literátov, pracovníkov školstva a kultúry. Slávnosti sa zúčastnil aj veľvyslanec Ukrajiny a SR Dimitryj Parlyčko a delegácie z Ukrajiny, Poľska, Veľ. Británie, Juhoslávie a Chorvátska.

Rušno bolo v celom areáli Svidníckeho amfiteátra, kde si prišli na svoje deti. Pri stánkoch s občerstvením sa odohrávali desiatky a stovky stretnutí starých známych a pečatili sa nové priateľstvá.

V múzeu Ukrajinsko-Rusínskej kultúry bola začiatkom augusta sprístupnená výstava “Košieľočka biela, šila ju má milá ...“ Zámerom výstavy bolo predstaviť návštevníkom ženské a mužské oblečenie medzivojnového obdobia, vyňaté zo zbierok múzea. Celú kultúru odievania niekedy tvorila žena v domácnosti. Počnúc pestovaním ľanu, konope, cez spracovanie domáceho plátna, až po samotné ušitie a vyšívanie košele.

V pondelok 15. septembra sa v areáli skanzenu Múzea Ukrajinsko-Rusínskej kultúry uskutočnil III. ročník Dňa remesiel a ľudových tradícií. Vo vozovni už tradične vystavovali plody svojej práce záhradkári. V blízkosti “Korčmy“ sa nachádzala výstava úl'ov a včelárskych potrieb. Drobnochovatelia vystavovali zajace, exotické vtáctvo a holuby. V rámci týchto výstav sa v piatich domčekoch uskutočnili netradičné 1. majstrovstvá regiónu vo varení pirohov pod názvom PIROHY '97. Podstatou súťaže bolo, že za 1 hodinu trojčlenné družstvo malo urobiť z kila múky päťdesiat pirohov s minimálne tromi plnkami. Do súťaže sa prihlásilo 5 družstiev. Družstvo pracovníčok Podduklianskeho osvetového strediska za 35 minút urobilo 150 pirohov so 17 plnkami, najviac zo všetkých súťažiacich družstiev. Okrem tradičných plniek zemiakovej, tvarohovej, džemovej, lekvárovej, kapustovej, boli tam netradičné z kozieho syra s vňaťou, s hruškami, čerešňami, jarabinou, mrkvou, suš. slivkami, zemiakmi s bryndzou a s mäsom. Na základe vyhodnotenia odbornou porotou prvé miesto získalo družstvo redakcie rusínsko-ukrajinského vysielania Slovenského rozhlasu z Prešova.

24. októbra pod názvom “Echo našich slávnosti“ prebiehal v kinosále MsKS 5. ročník podujatia, na ktorom sa prezentovali folklórne súbory z Kračúnoviec, Sniny, Novej Ľubovne a Svidníka, laureáti Makovickej struny a ďalší úspešní interpreti ukrajinských, rusínskych a šarišských piesní.

Koncom novembra sa v Liptovskom Mikuláši uskutočnila celoštátna prehliadka súťaže “Slovenská pieseň“, ktorú zorganizovala Slovenská rada združenia Slovenskej vzájomnosti. Zúčastnili sa jej deti a dospelí z nášho mesta. V kategórii nad 18 rokov prvé miesto obsadila Ľudmila Švedová a druhé Adriana Borisová.

Múzeum ukrajinsko-rusínskej kultúry v spolupráci so Školou úžitkového výtvarníctva v Lednických Rovniach otvorili 18. decembra Výstavu skla.

Koncom roka pred Vianocami sa už tradične uskutočnili v kinosále MsKS kultúrne podujatia venované týmto sviatkom “Betlehemský večer“, ktorého organizátorom bola Regionálna organizácia Rusínskej obrody a Vianočný benefičný koncert speváckych zborov. Organizátormi podujatia boli Pravoslávny farský úrad, Rímsko-katolícky farský úrad, Grécko-

katolícky farský úrad, Podduklianské osvetové stredisko, MsKS. V bohatom programe vystúpili miešaný spevácky zbor pri grécko-katolíckom Chráme sv. Petra a Pavla v Bardejove, Ukrajinský miešaný spevácky zbor Karpaty pri MR ZRUS v Košiciach, miešaný spevácky zbor Echo z Krosna a Pravoslávny spevácky zbor sv. Kniežat'a Nevského z Prešova.

Politické strany, hnutia a združenia

V priebehu februára sa v našom meste konali obecné snemy politických strán, na ktorých posúdili správy o svojej činnosti a na ďalšie obdobie si vytyčovali úlohy ako aj volili riadiace orgány.

Do funkcie predsedu Okresného predstavenstva HZDS bol opäť zvolený Ing. Ľubomír Lacko.

Predsedom okresnej rady Democratickej únie sa stal Dušan Fedoročko a predsedom Okresného koordináčného centra KDĽ Ing. Ján Majda.

Spolky a organizácie

Už 14-tý rok pôsobí vo Svidníku Základná organizácia Zväzu športovej kynológie. Majú vyše 20 členov od 15 do 45 rokov. Každým rokom sa ich rady rozširujú o mladých chovateľov. Pravidelne sa zúčastňujú na súťažiach a výstavách, kde naše mesto čestne reprezentujú. Najvýraznejší úspech sa podarilo dosiahnuť Emilovi Nebesnému, ktorý prvý v histórii zväzu v jeseni 1995 dal do chovu sučku nemeckého ovčiaka Baby. V Prešove bola suka najlepšia z 34 fien vo všetkých disciplínach. Chovné stredisko a cvičisko kynológov sa nachádza na pravom brehu rieky Ondavy, na konci cvičného futbalového ihriska.

Občania v dôchodkovom veku majú už niekoľko rokov možnosť realizovať svoje voľné chvíle v Klube dôchodcov. Klub riadi 7 členný výbor na čele s predsedom p. Emilom Timkom. Počas roka zorganizovali pre dôchodcov zájazdy do Poľska, Maďarska, na termálne kúpalisko vo Vrbovom, ďalej oslavy MDŽ, Dňa učiteľov, spoločnú návštevu SKANZENU a odborné prednášky o záhradkárstve, racionálnej výžive a starostlivosti o zdravie v staršom veku.

Po tom, čo sa na ostatnom zasadnutí MsZ definitívne rozhodlo o možnosti úhrady za odkúpenie obecného bytu dlhopismi a zľavách pôvodne stanovených cien, sa proces transformácie bytov rozbehol. A tak koncom januára vzniká v našom meste prvá spoločnosť vlastníkov bytov SPOLDOM pozostávajúca z nájomníka obytného bloku č. 69, na Ul. generála Svobodu. Predsedom prvej spoločnosti tohto druhu na území mesta sa stal Ing. Vladimír Popík, vedúci odd. MsÚ.

V posledný januárový deň sa zišlo 60 včelárov z mesta na výročnú členskú schôdzu základnej organizácie. Okrem bilancovania výsledkov a vytýčenia nových úloh dotkol sa predseda organizácie Ing. Ján Hvozda aj problematiky ozdravovania včelstiev napadnutých chorobami ako sú vavróza nozemová a roztočová nákaza, hniloba a zväpenatenie včelstiev plodu. Organizácia vyvíjala aktivity pri vzdelávacej činnosti, zabezpečovaní cukru na jarné a letné podnecovanie a jesenné zazimovanie včiel.

V našom regióne má rybolov hlboké tradície. Kedysi sa záujem o ryby obmedzoval na ich lov zväčša holými rukami alebo "opáľkami". V ostatných rokoch je tento ušľachtilý

koníček ponímaný komplexnejšie, vrátane starostlivosti o reprodukciu rýb. Zájemcovia o tento druh činnosti sa v našom meste združujú v miestnej organizácii Slovenského rybárskeho zväzu. Svidnícki rybári ulovili v priebehu roka vyše 8 000 rýb rôzneho druhu o celkovej hmotnosti 5 a pol tony. Organizácia má 318 členov z čoho je 125 detí vo veku 10 – 15 rokov. Zápisné dospelých osoby pri vstupe do organizácie predstavuje 500 Sk, mládež zaplatí podľa veku 100 alebo 50 Sk. Povolenie rybolovu na Domaši stojí 400 korún, celozväzové povolenie 900 korún. Predsedom miestnej organizácie je Ján Gura a tajomníkom Ján Giňovský.

27. novembra si členovia Slovenského zväzu záhradkárov pripomenuli 40. výročie založenia organizácie. Regionálna organizácia Slovenského zväzu záhradkárov so sídlom vo Svidníku pozostáva zo 14 základných organizácií s počtom 817 členov, ktorí obhospodarujú 37,3 ha pôdy. Organizácia rozvíja družobnú spoluprácu s Poľským zväzom záhradkárov za účelom ďalšieho rozvoja Karpatského euroregiónu v danej záujmovej oblasti. Predsedom regionálnej organizácie je Ing. Andrej Kurimský a tajomníkom Peter Vodila.

Začiatkom mája sa v našom meste uskutočnila Medzinárodná konferencia o primárnej a komplexnej domácej starostlivosti, koordinovaná MUDr. Pavlom Ihnátom, ktorý stal pri zrode "Špitexu". Organizátorom tejto štvordňovej konferencie boli MsÚ a Územný spolok Slovenského Červeného kríža. Konferencie sa zúčastnili lekári 12 krajín strednej a východnej Európy, ktorí hovorili o svojom postavení v systéme primárnej starostlivosti, technickom vybavení, postgraduálnom štádiu, legislatíve a financovaní.

V nadväznosti na túto konferenciu sa v mesiaci október uskutočnil v našom meste III. Medzinárodný kongres domácej starostlivosti v Slovenskej republike v spolupráci s Česko-Slovensko-švajčiarskou zdravotníckou spoločnosťou a mestom Svidník. V zasadačke Strednej zdravotníckej školy Milosrdného Samaritána odznelo 18 referátov na tému postavenia domácej starostlivosti v systéme súčasnej a sociálnej starostlivosti. Zúčastnilo sa ho 140 účastníkov zo Slovenska, Česka a Švajčiarska.

Telovýchova a šport

Víťazom ankety o najúspešnejšieho športovca mesta za rok 1996 sa stal 44-ročný tenista Vladislav Sluk. Na ďalších miestach sa umiestnili 16-ročný hokejista Ján Vook a 17-ročný futbalista Stanislav Vaňko.

V kategórii športových kolektívov zvíťazili dorastenci hokejového klubu 81 Strojár. Ocenených športovcov a zástupcov víťazného športového kolektívu prijal primátor Karol Kalinák, ktorý im poďakoval za úspešnú reprezentáciu mesta a odovzdal vecné ceny. Futbalisti dospelých a dorastencov naďalej hrali v III. SFL skupina Východ. Rok 1997 zakončili celkom úspešne, keď družstvo dospelých po jesennej časti prezimuje na 4. mieste a mužstvo dorastencov na 1. mieste s náskokom 6 bodov pred druhým Popradom.

V strede II. ligovej tabuľke sa umiestnili aj mužstvá mladších dorastencov a žiakov. Volejbalisti hrali úspešne v II. lige, keď skončili na peknom II. mieste za družstvom Sniny. V súťaži ďalej hrali mužstvá z miest Sobrance, Michalovce, Kežmarok, Podolíne a Rožňava.

Už počas tradičnej zimnej futbalovej prestávky v mesiaci december – február prebiehal v Športovej hale Zimný halový futbal. V tomto roku sa do súťaže zapojilo 13 mužstiev. Víťazom sa stalo mužstvo Drustavu.

V druhom najpopulárnejšom športe v ľadovom hokeji naše mesto v II. lige reprezentovali starší a mladší žiaci a mladší dorastenci Strojára Svidník. Mladší dorast obsadil v konečnej tabuľke 5. miesto a starší a mladší žiaci zhodne 6. miesto.

Nadalej nás úspešne reprezentovali nohejbalisti, ktorí hrali najvyššiu Slovenskú I. ligu.

Spoločné družstvo šachistov Svidník + Stropkov "A" postúpilo z III. do II. ligy. Jeho súpermi za šachovnicami sú Chemosvit Svit, Slovan Gelnica letecká akadémia Košice, OŠM Margecany ŠŠK Humenné, Kerko Michalovce, Energetik Veľké Kapušany, Orsag S. N. Ves, BMZ S. N. Ves, Tatran Prešov B a ŠK Drienica. Vzhľadom k tomu, že oddiel má veľký počet hráčov bol z nich vytvorený ďalší team "B", ktorý začal súťažiť hneď v II. lige. Najmladší členovia šachového klubu sa zúčastnili na Majstrovstvách Slovenska mládeže – jednotlivcov do 8 a 10 rokov. V kategórii do 10 rokov v Komárne štartovalo 27 chlapcov. Svidníčan Peter Brudňák obsadil 9. miesto. Výbornú formu využil aj na slovenskom šampionáte do 8 rokov v Zlatých Moravciach. V konkurencii 26 chlapcov jediný skončil bez prehry a len horšie pomocné hodnotenie ho odsunulo na 2. miesto. Do tretice Peter Brudňák sa zúčastnil na majstrovstvách Československej republiky v šachu jednotlivcov do 8 rokov. Na Open súťaži vo Frýdku –Místku štartovali mladí šachisti z ôsmich štátov, okrem domácich aj z Ruska, Bieloruska, Rumunska, Maďarska a Slovenska. Strieborný medailista zo slovenského šampionátu sa v konkurencii 45 chlapcov nestratil, v súťaži obsadil 15. miesto.

V III. lige pokračovali v súťaži kolkári, ako dospelí, tak aj dorastenci.

Tenisový turnaj zvaný Svidník OPEN sa ujal a úspešne sa rozvíja do peknej tradície. Na jeho 3. ročníku, ktorý prebiehal od 5. do 7. októbra, štartovalo 40 tenistov zo 4 okresov. Svidník, Stropkov, Prešov a Poprad. Na športovom poli v našom meste sa zrodil nový druh športu Silový trojboj. Záujemcov o tento šport registrovali v Power KIMKLUBE Svidník, ktorý založil vodič autobusovej dopravy Vasil Kimák. Súťažiť budú v II. lige spolu so silákmi z Bardejova, Revúcej, Strážskeho, Prešova, Rožňavy. Súťažná premiéra sa uskutočnila na pódiu MsKS vo Svidníku 25. októbra, kde naši borci v zložení Jozef Chudík, Dušan Boršovský, Peter Vidiščák, Ľubosláv Parihuzič obsadili 4 miesto.

24. augusta bol na futbalovom štadióne prvý ročník súťaže Svidnícky silák. Netradičnému zápoleniu sa prizeralo vyše 800 divákov, ktorí videli dramatické zápolenia v hode polenom, nosení ťažkého bremena, rezaní guľatiny, ťahaní dodávkového vozidla a v mŕtvom ťahu. Ženy si zmerali sily v tlaku na lavičke, pílení dreva a v behu s činkou.

Víťazom a Svidníckym silákom sa stal Rastislav Červeňák z Beňadikoviec a Katarína Závodová z Hrabovčika.

7. septembra sa uskutočnil 39. ročník Dukelského behu mieru od Pamätníka čsl. armády na Dukle s cieľom na štadióne vo Svidníku. Pretekov sa zúčastnilo 33 bežcov prevažne z Prešovského a Košického kraja.

V "A" kategórii do 40 rokov zvíťazil J. Jakubášek z JM LAVO Bardejov časom 1 hod 7 min a 20 sek.

V "B" kategórii do 50 rokov zvíťazil A. Strönyl z MGT Rapak Košice časom 1 hod. 7 min. a 55 sek.

V "C" kategórii do 60 rokov M. Hunčanský z MGT Rapák Košice časom 1 hodina 23 minút a 23 sekúnd.

V "D" kategórii nad 60 rokov zvíťazil J. Zimmerman zo ZPA Prešov časom 1 hod. 26 min. 4 sek.

Počasie a jeho osobitosti v priebehu roka

Rok 1997 bol opakom predchádzajúceho. Jar sa predĺžila, mrazy ešte v prvej dekáde mája ohrozovali úrodu zemiakov. Ešte z 5. a 6. apríla napadlo 20 cm snehu. Naopak po veľmi studenom počasí 12.-14. mája, na troch zmrznutých vystúpili teploty nezvyčajne na tento čas až k +30°C.

Leto bolo nevýrazné s viacerými zrážkami, väčšiu povodeň na východnom Slovensku zažili iba na hornom povodí Torysy, kde v lete splaveniny, vrátane dreva z neodborne vybudovaných kaskád spôsobili pre Tichý Potok značné škody.

V porovnaní s rokom 1996 užovky a vretenice, až na niektoré výnimky, sa presťahovali do zimných krytov už koncom augusta. Nezvyčajné bolo i masové a za posledné roky najväčšie zastúpenie lastovičiek, keď 29. augusta okupovali niekoľko stoviek metrov elektrického vedenia. Odleteli v poobedňajších hodinách. Nasledujúci deň prileteli ďalšie tisícky lastovičiek a usadili sa na rovnakom vedení, avšak na inom úseku. Aj ony odleteli v popoludňajších hodinách.

Skorší odlet lastovičiek, znížená aktivita hadov, hrabošov na poliach a ďalšie javy predvídali skorý príchod zimy. Tak sa aj stalo, keď koncom októbra nastúpili nočné mrazy -6°C a 27. októbra napadol prvý sneh. Po dvojtyždňovom chladnom počasí však 8. novembra nastalo veľmi teplé počasie s dennými teplotami +20°C a nočnými okolo +15°C. Takéto počasie s výkyvmi panovalo aj v poslednom mesiaci roka. Priemerná denná teplota sa v jednotlivých dňoch pohybovala od +7 do -1°C. Zrážky sa vyskytli tento mesiac takmer každý deň, avšak pri týchto teplotách súvislá snehová pokrývka sa vytvorila len v najvyšších horských polohách a Vianoce boli bez snehu, tak ako aj Silvester.

Rôzne

Na gynekologicko-pôrodnickom oddelení NsP sa do 8. januára nenarodil ani jeden chlapec ani dievčatko, ktorí by sa zapísali do Kroniky mesta. Až 10. januára o 13:20 prišla na svet Viktória Šupšáková. Dievčatko po narodení vážilo 2 970 g a malo 48 cm. Šťastnej mamičke na oddelení zablahoželali zástupca primátora Ing. Michal Bartko a prednosta MsÚ JUDr. Vasil Štefanco. Okrem srdečných blahoželaní jej predstavitelia mesta odovzdali kyticu ruží a malej Viktórii hračky s vkladnou knižkou.

Podľa štatistických údajov mala Slovenská republika na konci roku 1996: 5 387 244 obyvateľov. Počas roka sa uskutočnilo v SR 24 244 sobášov. Bolo podaných 9 730 návrhov na rozvod a rozviedlo sa 7 537 manželstiev. Narodilo sa 50 432 detí, potratov za toto obdobie bolo 23 391. Zomrelo 43 232.

Veľmi nepriaznivo na životné prostredie v meste vplýva medzinárodná kamiónová doprava, ktorá využíva hlavnú cestu cez mesto. O enormnom náraste tejto prepravy svedčí, že v roku 1992 cez mesto na prechod do Poľska a opačne prešlo 9 200 kamiónov a v roku 1997 to už bolo 70 tisíc.

Ešte po 53 rokoch po skončení 2 sv. vojny sa v katastri mesta nachádza nevybuchnutá munícia. Tak tomu bolo i v nedeľu 17. augusta, keď jeden z obyvateľov mesta pri love rýb na Ondave našiel nevybuchnutú protipechotnú mínu, ktorú museli zneškodniť pyrotechnici.

Od 1. decembra má svidnícka pobočka VÚB nového riaditeľa. Stal sa ním 59 ročný JUDr. Martin Lukáč, ktorý nahradil odvolaného riaditeľa Ing. Milana Sušinu.

V priemere za rok 1997, v porovnaní s rokom 1996, sa spotrebiteľské ceny v úhrne zvýšili o 6%, za potravinársky tovar o 6% a služby o 7%. V priemere za rok 1997 v porovnaní s januárom 1989, sa spotrebiteľské ceny zvýšili o 202,5%, nepotravinársky tovar o 263,6%, verejné stravovanie o 239,4% a služby o 222,4%. V období rokov 1989-1997 bol index životných nákladov v úhrne soc. skupín vyšší o 228,1%.

Niektoré ceny potravín ku koncu roka 1997 na území mesta:

cukor	16,- Sk/kg
hladká múka	12,40 Sk/kg
hrubá múka	13,60 Sk/kg
soľ	6,80 Sk/kg
mlieko – polotučné	11,90 Sk/kg
maslo 250g	29,60 Sk
vajce	3,40 Sk/kg
chlieb	20,20 Sk/kg
rožok	1,20 Sk/kg
kurča	65,- Sk/kg
bravčové stehno	185,- Sk/kg
bravčová krkovička	127,- Sk/kg
hovädzie zadné	159,- Sk/kg

Prednosta MsÚ:

Primátor mesta:

Kronikár: